

A 396 község közül 1885. végén összesen 390 község tényleg phylloxeralepett volt. Négy helyen, u. m. Pécs, Baranya-Szent-György, Hódmező-Vásárhely és Kolozsvár határában a phylloxera már az előbbi években kiirtatván, a vész sikeresen elfojtottnak tekinthető.

Sikeresen fertőzetenített községek voltak 1884-ben még Pozsony valamint Kis-Keési Hontmegyében és Talya Zemplémmegyében. De a két utóbbi község a szomszédos nagyobb vészterületektől újabban fertőződvn, ismét a phylloxeralepett községek sorába lépett. A Pozsony házi kertjeiben alkalmazott teljes irtás nem bizonyult sikeresnek, mert a vész, mely több év óta elfojtottnak látszott, 1885. nyarán ismét felütötte fejét. Minthogy azonban a vész itt szerencsére nem a szőlőhegyeken, hanem ismét egy házi kertben lépett fel, a fertőzött szőlőtőkék szénkénnel teljesen kiirtattak.

Teljes irtás ezenkívül még csak Kis-Bári zemplémmegyei községben lett elrendelve, a hol a phylloxera szintén egy házi kertben konstatáltatott.

Az 1885-ik évben felfedezett fertőzések közül bizonyára legfontosabbak a Tokaj-Hegyallyának több pontján felmerült infectiók, melyek hazánknak emez első rangú borvidékét immár szintén komolyan veszélyeztetik.

A már előbb inficiált többi borvidéken a phylloxeravész szintén jelentékeny haladásokat tett, úgy hogy 1885. végén a phylloxerától megtámadott szőlőterület hazánkban összesen mintegy 28,000 hektárra vagyis közel 50,000 kat. holdra volt becsülhető. E megtámadott területnek csaknem felén a szőlőmivelés már tényleg meg is szűnt a mennyiben a szőlőtőkék vagy maguktól elpusztultak vagy a tulajdonosok által kivágtattak.

Dr. Horváth Géza.

A halálfejú pillangónak egy kevésbé ismert öllensége. — Az elmúlt években több ízben lepkészttem Peszéren, a hol esténként a vadászlak mellett lévő méhes előtt nagy előszeretettel fogdostam a halálfejú pilléket (*Acherontia atropos* L). Nagy számban röpködtek a méhkasok előtt, de nem mindegyiket sikerült megfognom. Saját-szerű zömmögő repüléséről azonnal fellehet ismerni és párszor fel és alá repülve valamelyik kas előtt hirtelen megfordul és egyenesen a méhkas lyukján iparkodik behatolni. Az őrt álló méhek kétségbeesetten harcolnak ellene, de hiába! — mert erős lábaival és szárnyaival igen könnyen bánik el velük. A mint azután mézzel megrakodva a méhek dühe a legnagyobb fokot éri el, együttesen támadják meg és szószeros értelemben agyonkinozva kidobják. A

halálfejú pille ilyenkor kissé elalélva lecsik és e pillanatot használják fel a kas alatt lesben lévő varangyok. Hirtelen utána kapnak, bámulatos ügyességgel megfogva odább állanak. Több napon át kísértem figyelemmel és tapasztalásom szerint a halálfejú pillék 5 százaléka esik így a varangyok pusztításainak áldozatul. Sokszor megtörténik, hogy a varangy elhibázza és nem tudja megfogni a lepkét, akkor szépen vissza ugrik helyére és vár türelemmel. Ha megfogja akkor egy-kettőt nagyot ugorva odább áll és nagy mohossággal egyszerre költi el egész zsákmányát. Nem egy ilyen állatot fogtam meg, de a lepkét tőle alig tudtam elvenni, oly erősen tartotta fogva szájában.

Dr. Vámgel Jenő.

KÜLÖNFÉLÉK.

A cserebogarak tömeges fellépéséről. — A kártékony bogarak között bizonyára a Melolontha vulgaris F. és társa a M. Hippocastani F. első helyen állanak. Vannak évek, midőn oly roppant számban lépnek fel s oly rettentő pusztítást visznek véghez, hogy egész vidékek terméseit tönkre teszik.

A gyümölcsös kertekben főleg a szilvafakat, egyéb fáink közül pedig a vad gesztenyét, tölgyet, nyárfát, juhar- és fűzfát, a vetemények közül a repczét és répát pusztítják különösen. Ezen kívül azonban minden más növényt is megtámadnak s élelmeségük annyira megy, hogy nem csupán szükség esetén, hanem rendes körülmények között is — még rothadófélben levő növényeket sem vetnek meg, — szóval tömeges fellépésük valóságos csapás valamely vidékre.

Hogy csak némi fogalmat szerezhessünk magunknak tömeges fellépésükről szolgáljanak itt a következő statisztikai adatok felvilágosításul.

1868-ban Szászországban olyan tömegesen léptek fel a cserebogarak, hogy a kormány kénytelen volt hivatalos úton azok pusztítását elrendelni. Az eredmény az lett, hogy körülbelül 30,000 mázsa cserebogár lett elpusztítva; egy fontra körülbelül 530 darab esvén, összesen 1590 millió cserebogár volt a zsákmány. S bizony arra felette nagy szükség is volt, mert ha föl vesszük, hogy e nagy összegnek csak fele — azaz 795 millió — nőstény volt, melyeknek mindegyike után csak 10 álczat is számítunk (rendesen 30—40 petét rak egy-egy nőstény), úgy ezáltal 7050 millió álczának kifejlődését gátolták meg s egész vidékek terméseinek s gyümölcsfáinak elpusztulását mentették meg, mert éppen az álczák azok, melyek földalatti menhelyekben élve minden növény gyökerét megrágják.

Quedlinburgban 1836-ban külön e czélra cserebogarakat pusztító társaság alakult, mely 802 márkányi (körülb. 410 frt) költséggel 33 milliót s a Lipcei kerületben például 1864-ben 378 milliót pusztítottak el.

Érdekesek egy Normandiai (Franciaia orsz.) földművelő adatai, ki egy cserebogarakban bő esztendőben megvizsgálván földjeit azt